

1. āsta kipa mperwār xi. n xē. n zā bay (Alle
Bielenaren zeggen een kuing-er, zij breijē zo als
men in de omgeving zegt.

2. mē. n vrint ista bluma gō. ngitō

3. lē. gawo. rdax spināzā ale. nōx mā mīmāsinas

4. spō. jā is lastax wē. rōk

5. spōdas xip kre. gāzā vā^r ximolt brō. ^{owt}

6. dā timārmān hēdānsplintōr indāvinār

7. dā xipār lēktā dā līpā a. f

8. indifōbrīk is nīks tēzin

9. kum dōge. i mā r hī. r hē. i nē

10. hē. j. - mē. n vi. r glō. zā bi. r. - ook brengōns
en givōns fi. r glō. zā bi. r. // bō. s. - baas //
// glēs kās en glēs kās //

11. kanda ons of lasōefōkās twe. i kīlo ook
fi. r pōnt mārēlō brengō // breng // - kār. kō
zjīn klēine zwartē kēsen - kār. kōkās

12. zā hēlō mīson vē. i vā drilītōr wē. i n xipōdāvōkō
ook xipōzō. pō

13. hē. i drē. i gōdāmā mīdōn knīpōl

14. ik hē sōn knīgōzin

15. vastōn. vōnt wōr nīfō. l mīr gāvī. r t

16. ik sē. i blē. i dākmīhān en hāli nīmē. gāgō. n
bīn

17. ik hēt nī xādō. n - hār

18. wī hēdōt xādō. n - hē. i ook dītō. r o. n kum

19. spin - spinawēlō - zā. gāsbōl // spinawēpīskā //
// ik hē zōnāns = ik bēn zō bang //

20. pēt - mātī - bay - bōnō. ^uwt - — - wā. j en
wē. i - padōstul - hēx - kī. k fō^rs - vlē. indār
en vlē. indār

21. dī kīēl maktōdō hē. lōwērōlt antfēxtō

22. sīksālū dā kār. lējās xē. vā

23. ēnglānt lōfō. l o. ^u wāxē. pō slo. pō

24. hē. i hē mē. r m bē. t (fānhām) gāhāt

25. gīf mō twe. i brē. jā stē. nō - brējār - dō
brītstō

26. dāstān bē. lē stō. tōr nīmē. r

27. dī kīēl hēdōnlē. vā āzōn pīns // ān hē. r //

28. dōndy. vōl is nī indān hē. mōl gāblē. vā
// ān lysi fē. t jō //

29. dā xōl kē. i ndār hē. i n mītā xōl mē. stār nōr
dā zē. i gāwīs

30. ik hāntōx nī ērdār kumō vārdāktō. r bīn

31. dā bē. stō drīngt en xōē. ^upō grā. x
lē. i n mē. l

32. hē. i kōmī gō. n wērōkō - hē. i hē pē. i n
dō hē. l

33. dūtōstē. ^ul is en i zēf kās indāmē. zām
// stīk gēb. wīs vān stēkēn //

34. nē. wāpō. lōnīmīr mētōkē. gōls

35. hē. j ik hē lūāltwē. i hē. r gārūpō

36. dīpē. r is nīrē. i p - dōpīt is nōx wīt

37. zā zē. i n nōrt fēltū (fēlt is hēt wēlānd -
gedēcltē)

38. zā hēdām īrs fānsōngēlt āf xōhōlōpō

39. hē. i zālōt nīwē. i t brēngō // nō. ^ul //

40. zīstō hē. lōfōndō rō. m k wē. i t - zīstō

rō. m hālōf k wē. i t (dē. cōnstruētīe vāākt
gēlēzīgd)

41. dā kīēl dīmōsōn vāzō. ^uw bāxērōmō

42. indā xē. l dāz wēmōn is xāv. r. klōk

43. hē. i hē fōl pō. t jās vmdātī stērōk is

44. wē. i (mīnsō) mōtōdō. r vān dā hēlōf hēbō -
dā āndārō hēlōf is fīrjōēlī

45. hēlōpī sēf kās tābēt xīpō. rō

46. zōxāmēt sōlō. r isōvēt āspēk en mōdār

47. zāsprīngō nmtō hē. i kō wīt wē. i t st kumō
hām // m wē dīng xā. p // m wēt jō mā. kō =
ēn wēddīngschāp āngāōn //

48. dā bō. m k wē. kō r zāldām bō. m v mēntō -

ōf grīfōlō // bō. m pō. lōr //

49. dū ērstō fēnstōr isēf kās dīx

50. zā lōē. jō vārdō kīērōk

51. bedespræ:- kirkardril- vāspræ:ja- æt-
 spræ:ja- vābræ:ja- ætbræ:ja- bāæ:ja en
 lōs:ja- mesi stāp:ja- m bōtaram klōr
 mā.kā en sme.rō
 52. di vro.^u hētar hōl.r lō.tōknipr
 53. xānvōl.æ hēdam zēs.jō.r nōrsxōs.ē lōtō
 gō.n
 54. ik hētam afxōr.jō vmozōlōt lānxtwō.tōr
 tōlōs.ōr
 55. vō.lāve.rā zidānifōl hi:r inde.zōstre.k
 //di hēbōni fōlwe.rdō //
 56. e.rdāpōtā zē.in nifōlwert (kōlōs zijn
grīs met blauwe krullen)
 57. dāsxītār stōt bē:īdānō.vō - dān hērt
 58. imert izōtnōxtō kō.^ut vmtōbalō - of
 kōl.tōbalō
 59. di hē.r.s givān hēldār līx wā
 60. hē.ⁱtrukt pē.rē.ōt andrēstērt
 61. vrugrā of inditē:it kwōmdāgēli. hi:r
 i.dār jō:r nōr dā kē.rēmōs
 62. dāpō.tār di zē.j dāxtō - of onzānli.vān hē:r
 vōlmōktis
 63. gōzāx mōwel mārgāe.ō nīkste.gēmō
 64. dāzwozlyfs xālēgā.^uw wīrkvūm
 65. gōdā vāndō.x nīkō. rōt // kō.rē.tō.vōnt //
 //kōrtjās = kaartjes //
 66. e.tōzōk xāz.x kō.s
 67. dāmō.^utār is kōpōt- hē.ⁱlīx indāstōs.ōt
ook hē:zīt fōs indāmōdār
 68. tīs fāndā.x wē.rēm gōwis entīzān
 xāxtānō.vōnt
 69. dā jūnksō of jōxi lōpōrtōvlōs.ōt vū.tjās
 // pōs.ōtō //
 70. dōr zītānbār is indāhān
 71. ik wō.^u dāpōstōs.ōj āmbri.f brōx
 72. ik hēlas fānmān hārt //pē.in imāntāndō //
 73. ik ān mīxīn ē.gāgāre:īdō mīnō vūgō.n
 //ē.gāgādrā.īdō //

74. nō.sxōftē:it spānawāt pōdērt fārdānē:īdō kōl.r
 75. ik hē onlītjō kōs.r.s fānvārdāmīdōx ālāf
 //al dā hē.ōlō vārmē.rāgō //
 76. dāzō.n vāndākōs.ōnīz izōksōlōt.gōwī.s
 //jūn van ieder ander //
 77. wītōgīn wā.gāmā.kōtōwōs.ōnō
 //āmpē:īlām bō.ōx // wā.gō //
 78. di kōs.^uzō hēbōlānō dōs.ōns //dō rāskōs-
de roosjes //
 79. ik xōlōpō.fōr nīks fān //ānwōs.ōrē //
 80. tē.ē:nt - of tēlē:nō kē:nt wā dōs.ōt
 vārdāzōt kōnōdō.ōrō
 81. zānōs.ōgō ēnzānōs.ōrō lōs.pā //nīksōs ēn
 cērtjās //
 82. dā kē.nā dērn fāndār is mīdānmāntjō
 nō.rōt bōsxōgō.n imbrā.mvēsōr-ook
 brā.mā tōplā kō //ān bēn-een mand, vaker
mantjō gezegd dan bēnō kō //
 83. dā rīzāns pōrt ēl.ōtīlē.r
 84. hē.ⁱzētā lē vānsxāē.kō //sāktō hārt //
 85. dā mīnō zōxtōnīks ā.ndōrs ās xēltēn
 gūt //dā rē.ⁱkōvūm //
 86. hālmōnt is drōp.ōx fāndāndōrs
 87. dīwēx lōpkrōm beter mīdānbūx-
 tīzēmētūm dō.r hē.n
 88. ikōx fārdākē.nā jūn en ātjūnksō āntāmīkō
 89. dīnbōk is kōpōt xōgō.n - hē:īs xōstīk
 īnān kōrs //gē.tām bōk //
 90. zānvērjō wāskōrē mōrtōxō.ōdāx
 91. indōsxō.dy.^u izōtōt bēstō tōkō.^uwō
 92. ānsxītār mōxut kīnāmīkō //ān stōp.pār-
een stopper //ānsxī.tēlāp-een schietvereniging //
 93. zūkmōnhūt is ēfkōsōp en zūktōnhūt is
 ēfkōsōp
 94. ik wītēnī wōklām mō gō.n zūkō //īkzō.^unīwē.tō //
 95. ān kō.^uwā hēldār is xūt fārt bī:r
 96. ik mūs zōblūt drīn kō vūmō.n tōstē.rōkō

97. iħmɔde.^{rs} st fujəɾ indəstəl rɛ.i.jə (rɛ.i.jə
ook met kruiwagen)
98. mən bry.ə was mu.j
99. də mɛlək tɛu: r hɛdɔn xɾō.^ə tɔ wɛ.i:k (stad
officieel ingedeeld voor de melkventers in een
aantal wijken) // mɛlək in rɪ x tɪŋ //
100. di karnə mɛlək ɪs dɪn en ɔy: r - gɪvɪm
mar wɛ.ər mɛ.ɪ tɾɪx
101. wə ɔ.^u wə dɪ pɪt in ɔny: r fɔl hɛ bə - of kɾɛ.i: gə
// wə kɪn ɔnɪm wɛl in ɔny: r vɔl hɛ bə //
102. dər val nɪk s fənɪm tə zɛ gə - a) hɛ.i: zən pɪ. tɔ
sɔky: r - b) tɪ zən sɔky: r wɛ. rək jə
103. hɛ.i: kum nōs. ət en nōs. ət gɪn mɔny. tɔ lɔ. t
104. in ita. li jə zɛ. n vy: r sɪy. gəndə bɛ. rə gə
(spræ.i: gə = braken - spi. r tɔ = speeksel verwijderen)
105. dɪ zəndə dɔ. r ɔpt ə dɔ. u wə
106. ɪm bōs. əm hɛ bə zə əndə. əl vandə bɾɪx
kəpət xəvɔ. rə // ənstək fəndə bɾɪx //
107. gə mə mək ɪs nɔ rɔns fɪl zə kum ə hɛ.i: kə
// də vɪl zə = de venters //
108. hɛ.i: ɪs fən of æ. ɪ tɪ fɔ. və gə kum ə mɪd ən
hɪwək xɛlt // əm bœ. ɪ ləkə = een zakje - ənk nɪr =
een beurs //
109. di. dɪ: r ɪs fən by kə (hɔ. u t) xə mək
110. əngət rɔ. u wə də vɾɔ. u wə mək lɪnə nā. jə
111. ɪ k hɛ hi: r grəs xə zɔ. t mɔrt sɔ. t dɪ gə dɔni
of dɔx nɪ
112. də m bɾɔ. u wə r xɛx dət nɔx fɪl tɔ dy: r ɪs vmtə
bɔ. u wə // bɾə. u wə zɛ. i - bɾə. u wə = ploegen -
hɛ.i: zɛ. ɪ = hij zei //
113. bək x - ɪ k bək - gɛ.i: bək - hɛ. i bək - bək tɪ -
wɛ. i bək - ɪ k bək tɔ - gɛ. i bək tɔ - hɛ. i bək tɔ -
wɛ. i bək tɔ - wə hɛ bə gə bək
114. bɪ jə - ɪ k lɪ. j - gɛ. i lɪ j - hɛ. i lɪ j - wɛ. i lɪ j -
lɪ jə wɛ. i - ɪ k bōs. ɪ - ɪ k hɛ xə bōs. jə - bōs. jə zə
of zɪ lɪ ok
115. tɪ zən kɪ lɛnt jə mɔrt ɪ zən fɛ. n ə // kɪ lɛ. n ə //

116. gə kɪ nt hi: r a. jə r kɾɛ. i: gə ɔptə mɛrt
117. hɛ. i hɛ xə zɛ. ət dət i v mə zə. u dɛŋ kə
118. də (di. nst) mæ. i: t - ook ət mɛ s kə zɛ. ɪ dət i:
gɔ lɛ. i: k hə
119. dər wə. rə vɛ. i: f p rɛ. i: zə
120. əndə r dɪ nɛ. i: kə bōs. əm lɪ gə vɪ. lɛ. i: kə lɔs en
ɛ. kə lɔs
121. tɔw. tər xəl zə wɛl kōs. ə kə - t kə kəl // tɔw. tər
kə kə zə // dɔ. lək //
122. t kōs. ə j ɪ s nɔ xɪ y. n - tɪ s pə s xə mɔ. ɪ t of nɛt
xə mɔ. ɪ t
123. mɔ jə nɛ. zə mət. kə zə fəndə dɔs. jə r vən ən ə j
124. də bɪ m p kə zə l dɔ. r slɛx kɪ n ə g r u. jə
125. də pəstōs. ə r hɛ xɪ jə wɛ. i: n
126. əns ɔ. u wə hœ. ɪ s ɪ s ə f xə b r ə nt
127. də rō. əm spɛt æ. ɪ t tɔ tæ. ɪ jə r vəndə k u j
128. də kōstər lœ. ɪ j - ənk rœ. ɪ s - t wɛ. ɪ k rœ. ɪ zə
// ən k rœ. ɪ s kə //
129. də bōs. mə vəndə k rœ. ɪ wə. gə bœ. ɪ gə dɪ f. e
dɪ r t xə wɪ x of dɪ r də z wə r tə
130. dət wɛ. i mɪ fə k wə mə en k wə. mə nɔ r bœ. ɪ t r
131. xə hɛ bənɪm bənt en blə. u w gəslər. gə
132. dəs y. ɪ s wɔ. tər ə x - flər. u w // ən b tər s s k r -
een bōtersausje // dəs up ɪ s dɪ n //
133. dəs nə. u w tɪ x dɪ k - dər tɪ x ə n f lɪ ŋ k
pə k s nə. u w
134. tɪ zən e. u wə gə tɛ. i: t xɔ lɛ. jə dək u gə zɪ. n hɛ
135. nɪ. u w pōs. ə t wə r nɔ. u ən hɛ r. tən ē. i jəstət
136. dɪ n - ɪ k dɪ wə t en dɪ t - gɛ. i dɪ wə t - hɛ. i
dɪ wə t - wɛ. i dɪ wə t - gɪ lɪ dɪ wə t - zɪ lɪ dɪ wə t -
ɪ k dɛ. jə t - gɛ. i dɛ. jə t - hɛ. i dɛ. jə t - wɛ. i dɛ. jə nɔ t -
gɪ lɪ dɛ. jə nɔ t - zɪ lɪ dɛ. jə nɔ t - dɛ. ɪ k tə -
dɛ. ɛ i t mər - dɛ. jə zə ət mə
137. dɔs. pə - dōs. ə p jə r ə kə - dōs. p fənt - də sɔldə. tə
138. dɔsə - hɛ. i dɔs - hɛ. i dɔstə - hɛ. i hɛ xə dɔs
139. bɛ. i ndə - ɪ k bə. i n - gɛ. i bə. i n - hɛ. i bə. i n - wɛ. i
bɛ. i ndə - gɪ lɪ bɛ. i nt - zɛ. i en zɪ lɪ bə. i ndə -
bɛ. i ntɪ - bəntɪ - ɪ k hɛ xə bəndə

140. Locale Landmaten: 30 Ruy van 16 vu. t -
 3 m. R. 292 = 400 Ruy - 3 m. b. and R = 500 Ruy -
 (hant niet bekend)

141. Locale Waternamen: dō w. l = de Waal - dō l. 172 =
 dō dō. j. l. 172 - dō grax (oude stadsgracht) - dō
 kelsa wetar 17 (kels is naam van een gedeelte) -
 it kōn. l (nl. het inundatiekanaal en het
Amsterdam - Rijn kanaal)

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is tiel

De inwoners heten ti. l. 3. a. 2. 3 of ti. l. 3. a.

Geen bijnaam bekend. Zegswijze: ti. l. is nifi. l - inti. l. and wa. l { begin van een
 le. 2 dō ik mōn mudart a. l { rym over tiel

Aantal inwoners op 1 jan. 1949 : 14000

Naaltoestand. De voornaamste gedeelten zijn: rant we. i. k - it dō. j. - west rō. j. - sint
 walbrax - dō 2. u. w. plant a. 3. - dō v. e. k. k. s. m. e. k. t - dō grunment - west l. e. i. dō. - dō k. l. e. b. e. r. a. x
 thos. x. e. i. nds - v. p. t. s. l. o. k - dō h. o. g. w. e. i. t. s. w. e. x - t. f. e. r. t

Geen verschil in dialect in de verschillende gedeelten. Bijna allen, van wie de ouders
 ook uit tiel afkomstig zijn, spreken in meer of mindere mate tiels.

elbiddelen wān bestaan: ± 60% van de bevolking vindt een bestaan in de industrie. Men
 heeft in tiel verschillende fabrieken van metaalwaren, waarvan Daalderop de grootste is, een grote
 vruchtenconservefabriek (de betuwe), een sucadefabriek, een glucosefabriek, fabrieken van
 chemische producten, flessenfabriek enz. Grote middenstand, daar tiel vroeger markt- en
 verzorgingsplaats was en gedeeltelijk nog is van de Ned. betuwe, de oost-tielerwaard, het land
 van Buren, west Maas en Waal. De markten zijn in de laatste tijd verlopen.

Zegslieden. 1. Cornelis van Versendaal; 43 j.; hier geb.; graanhandelaar; heeft hier
 altijd gewoond met uitzondering van tijd militaire dienst; V. van tiel, M. van Kesteren. Spreekt
 gewoonlijk tischraaf tiels.

2. Frans de Weyer; 47 j.; hier geb.; chauffeur in graanhandel; heeft hier altijd gewoond;
 V. van tiel, M. van Eck en Wiel; spreekt gewoonlijk tiels.

3. Petronella de Weyer (dochter van 2); 22 j.; hier geb.; kantoorbediende; heeft hier
 altijd gewoond; V. van tiel, M. van Lichteld. Spreekt gewoonlijk tiels.